

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na malakofaunu československého pohraničního opevnění a její využití při terénní exkurzi na druhém stupni základní školy. Dělostřelecké tvrze a pěchotní sruby liniového opevnění z let 1935–1938 tvoří nejen kulturně-historickou dominantu dokreslující reliéf bohatě členité krajiny, ale působí také jako „ostrovy“ v pro malakofaunu většinou jinak neatraktivním prostředí, a tak lze na nich nalézt zajímavou skladbu měkkých společenstev. Dílčím cílem práce bylo provést inventarizační sběr u deseti staveb v prostoru Běloveského pevnostního skanzenu mezi místy Náchod – Běloves a Dobrošov a zhodnotit místní malakofaunu.

Malakologický průzkum byl proveden v roce 2018 a na deseti stanovištích bylo zjištěno 29 druhů plžů z 14 čeledí a určeno celkem 3483 jedinců. Zajímavý je výskyt nepůvodních převážně synantropních druhů: bledničky útlé (*Boettgerilla pallens*), páskovky hajní (*Cepaea nemoralis*) a plzáka španělského (*Arion vulgaris*). Za zmínku stojí také drobný zástupce vrkočovitých, drobnička válcovitá (*Truncatellina cylindrica*) a druhy čeledi *Hygromiidae*, srstnatka chlupatá (*Trochulus hispidus*) a srstnatka západní (*Trochulus sericeus*).

Didaktická část diplomové práce obsahuje návrh, ověření a zhodnocení pilotního provedení historicko-přírodovědné exkurze k pevnůstčkám lehkého opevnění v Děčíně s následnou laboratorní prací. Návrh byl v praxi ověřen skupinou 42 žáků 6. ročníku ZŠ Děčín 1. Závěry šetření ukazují, že využitím pracovních listů s pozorováním stavebních prvků bunkrů, malakologickým sběrem, pozorováním morfologie hlemýždě zahradního, druhového zastoupení a pestrosti ulit plžů došlo u žáků ke zvýšení znalostí v oblasti historické i přírodovědné a že exkurze je pro žáky základní školy vítanou a oblíbenou výukovou formou.

KLÍČOVÁ SLOVA: plži, základní škola, přírodopis, pracovní list, laboratorní činnosti